

VÁLOGATOTT BIBLIOGRÁFIA AZ OROSZ FELVILÁGOSULT ABSZOLUTIZMUS SZOVJET TÖRTÉNETI SZAKIRODALMÁBÓL (1956-1986)

Összefoglaló munkák

Beljavszkij, M.T.: Dvorjanszkaja imperija XVIII veka. (Osznovnije zakonodatyelnije akti). M. 1960; Dvorjansztvo i kreposztnoj sztroj Rosszii XVII-XVIII vekov. Szbornyik sztatyej poszvjazsionnij pamjatyi A.A. Novoszelszkovo. M. 1975; Hresztomatyija po isztorii SzSzsZR XVIII veka. Red.: *Beszkrovnij, L.G.* - *Kafengauz, B.B.* *Szosztaviliv*; *Beljavszkij, M.T.* - *Pavlenko, N.I.* M. 1963; Iz isztorii feodalnoj Rosszii. (Sztatyi i ocserki k 70-letyiju szo dnya roszyenyija V.V. Mavrogynina). L. 1978; Isztorija SzSzsZR sz drevneysik vremjon do konca XVIII veka (*Beljavszkij, M.T.* - *Leontyev, A.K.* - *Novickij, G.A.* - *Ribakov, B.A.* - *Szaharov, A.M.*) M. 1983; *Jacunszkij, V.K.* Szocialno - ekonomicseszkuje isztorija Rosszii XVIII-XIX vekov. Izbrannije trudi. M. 1973; *Kljucsevszkij, V.O.* Kursz russzkoj isztorii. M. 1958; Ocserki isztorii SzSzsZR. (Red.: *Baranovics, A.I.* - *Kafengauz, B.B.* - *Alefrenko, P.K.* - *Klokman, Ju.P.* - *Kuseva, J.N.*). Rosszija vo vtoroj polovinye XVIII veka. M. 1956; Szbornyik dokumentov po isztorii SzSzsZR. (Red.: *Mavrogyn, V.V.*) t. 5. XVIII vek. M. 1973;

Szolojov, Sz.M.: Isztorija Rosszii. M. 1963; Szpravocsnyki po isztorii dorevoljucionnoj Rosszii. (Bibliografija). M. 1971; *Tutyiscev, V.N.*: Isztorija rosszijszkaja v szemi tomah. M.-L. 1962; *Troickij, Sz.M.*: Rosszija v XVIII veke. M. 1982.

Felvilágosult abszolútizmus

Avreh, A.Ja.: Russzskij abszoljutyizm i jevo rol' v utverzsgyenyii kapitalizma v Rosszii. Isztorija SzSzsZR. 1968/2; *Cserepnyn, L.V.*: K voproszu o szkladvanyii abszoljutoj monarhii v Rosszii (XVII-XVIII vv.) M. 1968; *Csiszozvonov, A.N.*: Nyekotorije aszpekti problemi genezisza abszoljutyizma. Voproszi isztorii. 1968/5; *Davidovics, A.M.* - *Pokrovszkij, Sz.A.*: O klasszovoj szusnosztyi i etapah razvityija russzskovo abszoljutyizma. Isztorija SzSzsZR. 1969/1; *Druzeinyin, N.M.*: Proszvescsionnij abszoljutyizm v Rosszii. V knyige: Abszoljutyizm v Rosszii (XVII-XVIII veka). M. 1964. 428-459;

Fedosov, I.A.: Proszvescsionnij abszoljutyizm v Rosszii. Voproszi isztorii. 1970/9; *Fedosov, I.A.*: Szocialnaja szusnosztyi i evoljucija rosszijszkovo abszoljutyizma. Voproszi isztorii. 1971/7; *Jacunszkij, V.K.*: Osznovnije etapi genezisza kapitalizma v Rosszii. Isztorija SzSzsZR. 1958/5; *Pavlenko, N.I.*: K voproszu ob evoljucii dvorjansztva v XVII-XVIII vekah. V knyige: Voproszi genezisza kapitalizma v Rosszii. L. 1960. 54-75; *Pavlenko, N.I.*: Szpornije voproszi genezisza kapitalizma v Rosszii. Voproszi isztorii. 1966/11;

Pavlova-Szilvanszkaja, M.P.: K voproszu ob oszobennosztyah abszoljutyizma v Rosszii. Isztortja SzSzsZR. 1968/4; Perehod ot feodalizma k kapitalizmu v Rosszii. Matyeriali Vszeszozjuznoj diszkusszii. M. 1969; *Rubin, V.A.*: Problemi vosztocsnoj deszputyii v trudah szovetszskih isszledovatyeljei. Narodi Azii i Afriki. 1966/4; *Sapiro, A.L.*: Ob abszoljutyizme v Rosszii. Isztorija SzSzsZR. 1968/5; *Szaharov, A.N.*: Isztoricsezkije faktori obrazovanyija russzskovo abszoljutyizma. Isztorija SzSzsZR. 1971/1. 110-127; *Troickij, Sz.M.*: O nyekotorih szpornih voproszah isztorii abszoljutyizma v Rosszii. Isztorija SzSzsZR. 1969/3; *Troickij, Sz.M.*: Russzskij abszoljutyizm i dvorjansztvo v XVIII veke. Formirovanyije bjurokratyii. M. 1974;

Troickij, Sz.M.: Russzkoje dvorjansztvo XVIII veka v izobrazsenii amerikanszkovo isztorika. Isztorija SzSzSzR. 1970/5.

I. Gazdaság

Mezőgazdaság

Alekszandrov, V.A.: Obicsnoje pravo kreposztnoj Rosszii (XVIII-nacsalo XIX veka). M. 1984; *Alekszandrov, V.A.*: Szelszkaja obscsina v Rosszii (XVII-nacsalo XIX veka). M. 1976; *Anfimov, A.M.*: Majoratnoje zemlevlagyenyije v carszkoy Rosszii. Isztorija SzSzSzR. 1962/5; *Buganov, V.I.* - *Preobrazsenszkij, A.A.* - *Tyhonov, Ju.A.*: Evolucija feodalizma v Rosszii. M. 1980; *Buligin, I.A.*: O kapitaliszticeszkom rasszlojenii kresztjansztva doreformennoj Rosszii. Isztorija SzSzSzR. 1964/4; *Buligin, I.A.*: Polozsenijje kresztjan i tovarnoje proizvodstvo v Rosszii. (Vtoraja polovina XVIII veka). M. 1966; *Druzsinyina, J.I.*: Szevernoje Pricernomorje, 1775-1800. M. 1959; *Indova, J.I.*: K voproszu o dvorjanszkoy szobsztnennosztii v Rosszii v pozdnyij feodalnij period. V knyige: Dvorjansztvo i kreposztnoj sztroj v Rosszii XVI-XVIII vekov. M. 1975;

Jacunszkij, V.K.: Genesisz kapitalizma v szelszkom hozjajsztve Rosszii. V knyige: Jezsegodnyik po agrarnoj isztorii Vosztocsnoj Jevropi. 1959 g. M. 1961; *Jasman, Z.D.*: Popitki vvegyenyija ulucssennih szelszkohozjajsztvennih orugij v pomescsicajih hozjajsztvah vtoroj polovini XVIII veka (po matyerialam „Trudov” Volnovo ekonomiceszkovo obscsesztva). Jezsegodnyik po agrarnoj isztorii Vosztocsnoj Jevropi 1965 goda. M. 1970 246-255; *Kovalcsenko, I.D.*: Nyekotorije voproszi genesisza kapitalizma v kresztjanszkom hozjajsztve Rosszii. Isztorija SzSzSzR. 1962/6; *Milov, L.V.* - *Vdovina, L.N.*: Kultura szelszkohozjajsztvennojo proizvodszta. V knyige: Ocaerki russzkoy kulturi XVIII veka. Glavnij redaktor:

Ribakov, B.A. M. 1985. 39-147; *Oreskin, V.V.*: Volnoje ekonomiceszkoje obscsesztvo v Rosszii, 1765-1917. M. 1963; *Preobrazsenszkij, A.A.*: Szstruktura zemelnoj szobsztnennosztii v Rosszii XVII-XVIII vekov. Jezsegodnyik po agrarnoj isztorii Vosztocsnoj Jevropi. 1966 g. Tallin. 1971; *Prokofjeva, L.Sz.*: Kreposztnaja obscsina vo vtoroj polovinye XVIII - pervoj polovinye XIX. veka. L. 1981; *Rubinstejn, N.L.*: Szelszkoje hozjajsztvo Rosszii vo vtoroj polovinye XVIII veka. M. 1957; *Sepuhova, N.M.*: Ob izmenenyii razmerov dusevlagyenyija pomescsikov Jevropejszkoy Rosszii v pervoj csetverti XVIII-k-pervoj polovinye XIX veka. V knyige: Jezsegodnyik po agrarnoj isztorii Vosztocsnoj Jevropi. 1963 g. Vilnius, 1964; *Szavkov, K.V.*: Vazsnij etap v perehogye ot feodalnovo k burzsuaaznomu zemlevlagyenyiju v Rosszii. Voproszi isztorii. 1958/3. 24-43; *Tarle, J.V.*: Bila li Jekatyerinszkaja Rosszija ekonomiceszski otsztaloz sztranoj. Szocsinyenyija. t. 4. M. 1958; *Troickij, Sz.M.*: O burzsuaaznom rasszlojenii kresztjan i szkladivanyii rinka najomnoj rabocsej szili v Rosszii v pervoj polovinye XVIII veka. Isztorija SzSzSzR. 1965/4.

Manufakturaipar

Iszajev, G.Sz.: Rol' tyeksztijilnoj promislennosztii v genesisze i razvityii kapitalizma v Rosszii (1760-1860). L. 1970; *Kozlova, N.V.* - *Kosman, L.V.* - *Tarlovszkaja, V.R.*: Kultura promislennovojo proizvodszta. V knyige: Ocaerki russzkoy kulturi XVIII veka. Glavnij redaktor: *Ribakov, B.A.* M. 1985. 148-212; *Krivosnogov, V.Ja.*: Najomnij trud v gornoszavodszkojo promislennyosztii Urala v XVIII veke. Szverdlovszk. 1959.; *Ljascsenko, P.I.*: Isztorija narodnovo hozjajsztva. 3. izdanyije. M. 1960; *Pavlenko, N.I.*: Isztorija metallurgii v Rosszii XVIII veka. M. 1962; *Pavlenko, N.I.*: O nyekotoryh szpornih voproszah szocialno - ekonomiceszkovo razvityija Rosszii v XVII - pervoj polovinye XIX veka. Isztorija SzSzSzR. 1984/3. 94-101; *Pojjanszkij, F.Ja.*: Ekonomiceszkoje razvityije Rosszii v XVIII veke. V knyige: Isztorija narodnovo hozjajsztva SzSzSzR. M. 1960; *Pojjanszkij, F.Ja.*: Gorodszkoje remeszlo i manufaktura v Rosszii XVIII veka. M. 1960; *Volkov, M.Ja.*: Ocaerki isztorii promiszlov v Rosszii (XVII-XVIII vekov). M. 1979.

Pénz- és hitelügy, államháztartás

Borovoj, Sz.Ja.: Kredit i banki Rosszii. M. 1958; *Borovoj, Sz.Ja.*: Kregyitnaja polityika i banki Rosszii v XVIII veke. Odessza. 1957; *Koszov, N.J.*: Opit genealogicseszkih izszkanyij po isztorii zarozszyenyija kresztjanszkih torgovo - promislennih kapitalov v Rosszii. V knyige: Vszpomogatelynije isztoricicseszkije diszciplini. L. 1968; *Troickij, Sz.M.*: Finanszovaja polityika russzkovo abszoljutyizma v XVIII veke. M. 1966.

Kül- és belkereskedelem

Iztomina, E.G.: Vodnije puty Rosszii vo vtoroj polovinye XVIII-nacsale XIX veka. M. 1983; *Kozlova, N.V.* - *Tarlovszkaja, V.R.*: Torgovlja. V knyige: Ocserki russzkoy kulturi XVIII veka. Glavnij redaktor: *Ribakov, B.A.* M. 1985. 213-256; *Kumikov, T.H.*: Vovlecsenyije Szevernovno Kavkaza vo vszerosszijszkij rinek. Nalcsik. 1962; *Milov, L.V.* - *Kovalcsenko, I.D.*: Vszzerosszijszkij agrarnij rinek (XVIII-nacsalo XX veka). M. 1974; *Mironov, B.N.*: Vnutrennyij rinek Rosszii vo vtoroj polovinye XVIII-pervoj polovinye XIX veka. L. 1981; *Mironov, B.N.*: Ekszport russzkovo hleba vo vtoroj polovinye XVIII-nacsale XIX veka. Isztoricicseszkije zapiszki. t. 93. M. 1974;

Rogyin, F.I.: Burlacsesztvo v Rosszii. M. 1975; *Vartanov, G.L.*: Kupecsesztvo i torgujuscseje kresztjansztvo centralnoj csasztyi Jevropejszkoy Rosszii vo vtoroj polovinye XVIII veka. Ucsonije zapiszki Leningradszkovo ped. insztituta imenyi A.I. Gercena. 1962. t. 229. 163-177; *Vartanov, G.L.*: Moszkovszkoje i inogorodnoje kupecsesztvo vo vtoroj polovinye XVIII veka. Ucsonije zapiszki Leningradszkovo ped. insztituta imenyi A.I. Gercena. t. 194. L. 1965;

Volkov, M.Ja.: Otmena vnutrennih tamozsen v Rosszii. Isztorja SzSzSzR. 1957/2. 78-95.

II. Társadalom

Jobbágység, antifeudális mozgalmak

Beljavszkij, M.T.: Kresztjanszkij voprosz v Rosszii nakanunye vossztanyija J.I. Pugacsova. M. 1965; *Gromov, G.G.*: Kresztjanszkoje zsiliacsse. V knyige: Ocserki russzkoy kulturi XVIII veka. Glavnij redaktor: *Ribakov, B.A.* M. 1985. 317-342; Isztorija kresztjansztva Szibiri. Kresztjansztvo Szibiri v epohu feodalizma. Red.: *Okladnyikov, A.P.* - *Alekszandrov, V.A.* - *Bojarnikova, Z.Ja.* - *Vilkov, O.N.* - *Zalkind, J.M.* - *Mamszik, T.Sz.* - *Minyenko, N.A.* - *Pokrovszkij, N.N.* - *Preobrazszenszkij, A.A.* - *Zolnyikova, N.D.* Novoszibirszk. 1982; *Indova, J.I.* - *Preobrazszenszkij, A.A.* - *Tyihonov, Ju.A.*: Burzsoaznoje rasszlojenyje kresztjansztva v Rosszii XVII-XVIII vekov. Isztorija SzSzSzR. 1962/3; *Indova, J.I.* - *Preobrazszenszkij, A.A.* - *Tyihonov, Ju.A.*: Klasszovaja borba kresztjansztva i sztancovlenyje burzsoaznih odnosenyij v Rosszii. Voproszi isztorii. 1964/12; *Indova, J.I.* - *Preobrazszenszkij, A.A.* - *Tyihonov, Ju.A.*: Problema klasszovo rasszlojenyija kresztjansztva v period pozdnyevo feodalizma v szvetye trudov V.I. Lenina o razvityii kapitalizma v Rosszii. V knyige: Jezsegodnyik po agrarnoj isztorii Vosztocsnoj Jevropi. 1961 g. M. 1962; *Mamszik, T.Sz.*: Pobegi kak szocialnoje javlenyje 40-90-je godi XVIII veka. Novoszibirszk. 1978; *Zaharova, L.*: Polozszenyje kresztjan i obscsesztvenno-polityicseszkaja miszl v Rosszii XVIII veka. M. 1969. *Alekszandrov, A.A.*: Gnyev naroda. (Vossztanyije Pugacsova). Izszeszsk. 1974; *Andruszenko, A.I.*: Kresztjanszkaja vojna 1773-1775 godov na Jaike, na Priuralje, na Urale i v Szibiri. M. 1969;

Andruszenko, A.I.: Pugacsovszkoje vossztanyije i Kjucsuk-Kajnardzsijszkij mir. V knyige: Voproszi vojnoj isztorii Rosszii. (XVIII-pervaja polovina XIX veka). M. 1969; *Alisze, Sz.N.*: Tatari Szrednyevo Povolzsja v Pugacsovszkom vossztanyii. Kazany. 1973; *Bekmahanova, N.*: Legenda o Nyevigyimke. (Ucsasztyije kazahov v Kresztjanszkoy vojnye pod rukovodsztvom Pugacsova v 1773-1775 godah). Alma-Ata. 1968; *Bogoljubov, K.V.*: Pugacsovszkij ataman. (Ivan Beloborodov).

Szverdlovsk. 1973; *Buganov, V.I.*: Kresztjanszkije vojni v Rosszii XVII-XVIII vekov. M. 1976; *Buganov, V.I.*: Ob ideologii ucsasztnyikov kresztjanszkikh vojn v Rosszii. Voproszi isztorii. 1974/1. 44-60; *Buganov, V.I.*: Pugacsov, M. 1984; Dokumenti sztavki J.I. Pugacsova, povsztancseszkikh vlasztiej i ucsrezszenyij 1773-1774 godov. M. 1975; *Golobuckij, V.A.*: Makszim Zseleznyak. M. 1960; *Golobuckij, V.A.*: Zaporozs'szkoje kazacesztvo. Kijev. 1957;

Indova, J.I. - *Preobrazszenskij, A.A.* - *Tyhonov, Ju.A.*: Narodnije dvizsenyija v Rosszii XVII-XVIII vekov i abszoljutyizm. V knyige: Abszoljutyizm v Rosszii (XVII-XVIII veka). Szbornyik sztatyej. M. 1964; *Kaluzsznij, V.I.*: Volnyenyija na zavodah Urala v 50-60-je godi XVIII veka. Szverdlovsk. 1960; Klasszovaja borba i obscesztvenno - polityicseszskaja esizny dorevoljucionnoj Rosszii. (Red.: *Sztepanov, I.V.*). Tyumeny. 1978; *Kondrasenkov, A.A.*: Ocserki isztorii kresztjanszkikh vossztanyij v Zauralje v XVIII veke. Kurgan. 1962;

Korolenko, V.G.: Pugacsevszkaja legenda na Urale. - Szobranijje szocsinyenyij. M. 1971. t. 5. 487-508; Kresztjanszkaja vojna 1773-1775 godov v Rosszii /Red.: *J.I. Indova*). M. 1973; Kresztjanszkaja vojna v Rosszii v 1773-1775 godah. Vossztanyije Pugacsova. Otv. ed.: *V.V. Mavrogynin*. L. 1961-1970; Kresztjanszkaja vojna pod predvogyityelsztvom Jemeljana Pugacsova v Csuvasii. Szbornyik dokumentov. Csebokszari. 1972; Kresztjanszkaja vojna pod predvogyityelsztvom Jemeljana Pugacsova v Udmurtii. Izsevszk. 1974;

Kurmaceva, M.D.: Kresztjanszkaja vojna 1773-1775 godov v Nyizsegorodszkom kraje. Gorkij. 1973; *Lebezyev, V.I.*: K voproszu o haraktyere kresztjanszkovo dvizsenyija v Rosszii XVII-XVIII vekov. Voproszi isztorii. 1956/4; *Limonov, Ju.A.* - *Mavrogynin, V.V.* - *Panejah, V.M.*: Pugacsov i jevo szpodvizsnnyiki. M.-L. 1965; *Limonov, Ju.A.* - *Mavrogynin, V.V.* - *Panejah, V.M.*: Pugacsov i pugacsovcvi. M.-L. 1974; *Mahanek, K.Sz.* - *Tomszinskij, Sz.M.*: Novije matyeriali o Kresztjanszkoi vojnye pod rukovodsztvom J.I. Pugacsova. Voproszi isztorii. 1972/8; *Martinov, M.N.*: Pugacsovskij ataman - I. Beloborodov. Perm. 1958; *Martinov, M.N.*: Voszkreszenszkij zavod v kresztjanszkoi vojnye 1773-1775 godov. Isztoricseszskije zapiszki. 1967. t. 80. 287-304; *Mavrogynin, V.V.*: Klasszovaja borba i obscesztvenno-polityicseszskaja misel v Rosszii v XVIII veke (1773-1790-je godi). L. 1975; *Mavrogynin, V.V.*: Kresztjanszkaja vojna v Rosszii v 1773-1775 godah, Voproszi isztorii. 1973/9; *Mavrogynin, V.V.*: Pod znamenem Kresztjanszkoi vojni. M. 1974;

Milov, L.V.: Klasszovaja borba kresztjansztva v Rosszii XVII-XVIII vekov. Voproszi isztorii. 1981/3. 34-53; *Muratov, H.L.*: Kresztjanszkaja vojna pod predvogyityelsztvom J.I. Pugacsova. M. 1970; *Orlov, A.Sz.*: Volnyenyija na Urale v szeregyinye XVIII veka. M. 1979; *Ovcinnnyikov, R.V.*: Manyfeszti i ukazi J.I. Pugacsova. M. 1980; *Ovcinnnyikov, R.V.*: Puskin v rabote nad arhivnimi dokumentami („Isztorija Pugacsova“). L. 1969; *Ovcinnnyikov, R.V.*: Szledsztvije i szud nad J.I. Pugacsovim. Voproszi isztorii. 1966/3. 4., 5; *Ovcinnnyikov, R.V.*: Szpodvizsnnyiki Pugacsova szvigtetyelsztvujut. Voproszi isztorii. 1973/8. 97-114; *Ovcinnnyikov, R.V.* - *Troickij, Sz.M.*: Novejszaja amerikanszkaja isztoriografija Kresztjanszkoi vojni pod predvegyityelsztvom J.I. Pugacsova. Isztorija SzSzSzR. 1974/5;

Panejah, V.M.: O sztyepenyi ucsasztija narodnosztiej Baskiri v Kresztjanszkoi vojnye 1773-1775 godov na pervom jejo etape. Ucsonije zapiszki Permszkovo unyverszityeta. 1966. No. 158. 50-59; *Pronstejn, A.P.*: Don i Nyizsnnyeje Povolzsze v period Kresztjanszkoi vojni 1773-1775 godov. Rosztov na Donu. 1961; *Pronstejn, A.P.* - *Minyenkov, N.A.*: Kresztjanszkije vojni v Rosszii XVII-XVIII vekov i donszoje kazacesztvo. Rosztov na Donu. 1983; *Pronstejn, A.P.*: Ob ideologii vossztavszih vo vremja kresztjanszkikh vojn v Rosszii XVII-XVIII vekov. Kijev. 1967; *Puskin, A.Sz.*: Isztorija Pugacsova. - Szobranijje szocsinyenyij. t. 7. M. 1976. 5-153; *Rindzjunszkij, P.G.*: Igyejnazja sztorona kresztjanszkikh dvizsenyij 1770-1850-h godov i metodi jejo izucsenyija. Voproszi isztorii. 1983/5; *Rindzjunszkij, P.G.* - *Rahmatullin, M.A.*: Nyekotorije itogi izucsenyija Kresztjanszkoi vojni 1773-1775 godov. Isztorija SzSzSzR. 1972/2; *Rozner, I.G.*: Jaik pered burej. M. 1966; *Rozner, I.G.*: Kazacesztvo v Kresztjanszkoi vojnye 1773-1775 godov. Lvov. 1966; *Siskov, V.Ja.*: Jemeljan Pugacsov, t. 1-3. M. 1974; *Szalnyikov, Ju.V.*: „... volnosztiju zsalszju“. (Pugacsov). Isztoricseszskaja poveszty. M. 1974; *Szmirnov, I.I.* - *Manykov, A.G.* - *Podjapolszkaja, J.P.* - *Mavrogynin, V.V.*: Kresztjanszkije vojni v Rosszii v XVII-XVIII vekah. M.-L. 1966; *Uszmanov, A.N.*: Kinzja Arszlanov-vidajuscsijszja szpodvizsnnyik Pugacsova. Isztoricseszskije zapiszki. t. 71. M. 1962. 113-133;

Polgárság, városi fejlődés

Goroda feodalnoj Rosszii. Szbornyik sztatyej pamjatyi N.V. Usztyugova. M. 1966; *Gromiko, M.M.*: Zapadnaja Szibir' v XVIII veke. Novoszibirszk. 1965; *Liszarov, Sz.Sz.*: Isztorija gorodov Szibiri doszovetszkovo perioda. Isztorija SzSzsZR. 1978/6; *Klokman, Ju.R.*: Isztoriografija russzkih gorodov vtoroj polovini XVII-XVIII vekov. V knyige: Goroda feodalnoj Rosszii. Szbornyik sztatyej pamjatyi N.N. Usztyugova. M. 1960; *Klokman, Ju.R.*: Ocserki szocialno-ekonomicseszkoj isztorii gorodov Szevero-Zapada Rosszii v szeregyine XVIII veka. M. 1960; *Klokman, Ju.R.*: Russzskij gorod XVIII veka v szovremennoj brszuasnoj isztorigrafii. M. 1962;

Klokman, Ju.R.: Szocialno - ekonomicseszka isztorija russzkovo goroda (vtoroja polovina XVIII veka). M. 1967; *Krasenyinnikova, I.L.*: Oblik russzkovo goroda XVIII veka na primere Orenburga. Arhityekturnoje naszlegijje. t. 26. M. 1976; *Rabinovics, M.G.*: Ocserki demografii russzkovo feodalnovo goroda. M. 1978;

Rindzjunszkij, P.G.: Gorodszkoje grazdsanzstvo doreformennoj Rosszii. M. 1958; *Rindzjunszkij, P.G.*: Kresztjanye i gorod v kapitaliszticyeszkoj Rosszii. M. 1983; *Szobotjeva, N.A.*: Rosszijszkaja gorodszkaja i oblasztnaja geralgyika XVIII-XIX vekov. M. 1981; *Szorina, N.D.*: K voproszu o processze szocialnovo razlozsenijja goroda v szvjazi sz formirovanyiem kapitaliszticyeszskih otnosenij v Rosszii v XVIII-nacsale XIX veka. Kalinyin. 1964;

Népesség

Bodarszkij, Ja.J.: Naszelenijje Rosszii za 400 let. M. 1973; *Gromiko, M.M.*: Zapadnaja Szibir v XVIII veke. Russzkoje naszelenijje i zemlegyelcseszkoje oszvojenijje. Novoszibirszk. 1965; *Bruk, Sz.I.* - *Kabuzan, V.M.*: Migracija naszelenijja v Rosszii v XVIIIk-nacsale XX veka (csiszlenoszty, szstruktura, geografija). Isztorija SzSzsZR. 1984/4; *Kabuzan, V.M.*: Kreposztnoje kresztjanszstvo Rosszii v XVII- 50 godah XIX veka. (Csiszlenoszty, szosztav i razmescsenijje). Isztorija SzSzsZR. 1982/3. 67-86; *Kabuzan, V.M.*: Naradonaszelenijje Rosszii v XVIII-pervoj polovinye XIX veka. M. 1963; *Koszven, M.O.*: Etnografija i isztorija Kavkaza. M. 1961; *Kuseva, J.N.*: Narodi Szevernovo Kavkaza i ih szvjazi sz Rosszijej. M. 1963; Russzkoje naszelenijje Pomorja i Szibiri (period feodalizma). M. 1973; *Tokarjev, Sz.A.*: Etnografije narodov SzSzsZR. M. 1958; *Volkova, N.G.*: Etnyceszskij szosztav naszelenijja Szevernovo Kavkaza v XVIII-nacsale XX veka. M. 1974.

III. Politika

Belpolitika

Beljavszkij, M.T.: Dvorjanszkaja imperija XVIII veka. M. 1960; *Fjodorov, V.A.*: Sztaraja koncepcija vnutrennej polityiki v XVIII-pervoj polovinye XIX veka. Voproszi isztorii. 1963/18; *Korszun, M.Sz.*: Russzskaja pravoszlavnaja cerkov na szluzsbe ekszpluatatorszkich klaszov (X vek-1917 god). Minszk. 1984; *Paulenko, N.I.*: Igyeja abszoljutyizma v zakonodatyelosztve XVIII veka. V knyige: Abszoljutyizm v Rosszii XVII-XVIII vekov, M. 1964. 389-427; *Petrova, V.A.*: Polityicseszskaja borba vokrug szenatszkoj vlasztvi 1763 goda. Vesztnyik LGU. t. 8. 1. 1967; Polityicseszskije szsilnije v Szibiri (XVIII-nacsalo XX veka). M. 1983; *Porsnyev, B.F.*: Feodalizm i narodnije masszi. M. 1964; *Szmirnov, M.A.*: Cerkov'v isztorii Rosszii. (IX v. - 1917 g.). M. 1967; *Szmirnov, N.A.*: Politika Rosszii na Kavkaze v XVI-XIX vekah. M. 1958; *Troickij, Sz.M.*: Isztografija dvorcovih perevorotov v Rosszii XVIII veka. Voproszi isztorii. 1966/2. 38-53; *Zolnyikova, N.D.*: Osznovnije problemi vo vzaimootnosenyjah cerkvi i goszdarsztva v Szibir (XVIII vek). Novoszibirszk. 1981.

Külpolitika

Bolhovityinov, N.N.: Rosszija i vojna SzSA za nevezaviszimoszty. M. 1976; *Bolhovityinov, N.N.*: Sztanovlenyje russzko-amerikanszkih odnoszenij, 1775-1815. M. 1966; *Druzsinyjna, J.I.*: Kjucauk-Kajnardszsijszkij mir 1774 goda. M. 1955; *Dzedzeula, K.J.*: Rosszija i velikaja francuz'szkaja burzsuaznaja revolucija konca XVIII veka. Kijev. 1972; *Rodzinszkaja, I.Ju.*: Russzko-anglijszkije odnoszenija v 60-h godah XVIII veka. Trudi Moszkovszkovo gosz. isztoriko - arhivnovo insztituta. t. 21. M. 1965; *Strange, M.M.*: Russzkoje obszsesztvo i francuz'szkaja revolucija 1789-1794 godov. M. 1956; *Sur, L.A.*: Rosszija i Latyinszkaja Amerika. M. 1964;

Sztanyiszlavszkaja, A.M.: Russzko-anglijszkije odnoszenija i problemi Szregizemnomorja, 1798-1807. M. 1962; *Sztarcev, A.I.*: Amerikanszkij voprosz i russzkaja gyiplomatija v godi vojni SzSA za nevezaviszimoszty. V knyige: Mezdunarodnije szvjazi Rosszii v 17-18 vekah. M. 1966; *Tyhvinszkij, Sz.L.*: Rosszija i SzSA: sztanovlenyje odnoszenij, 1765-1815. M. 1980; Vosztocsnij voprosz vo vneszenyj polityike Rosszii (konyec XVIII-nacsalo XX veka). Red.: *Georgijev, V.A.* - *Kinjagina, N.Sz.* - *Pancsenkova, M.T.* - *Seremet, V.I.* M. 1978; *Zutiaz, Ja.Ja.*: Osztzejszkij voprosz v XVIII veke. Riga 1964.

Hadsereg

Beszkrvonnij, L.G.: Osznovnije elementi vojennoj isztoriografii Rosszii. M.-L. 1962; *Beszkrvonnij, L.G.*: Russzkaja armija i flot v XVIII veke. M. 1958; *Rahmatullin, M.A.*: Generalisszim A.V. Szuvorov i „nauka pobezsdaty”. Isztorija SzSzSzR. 1980/5. 64-91; *Szemenjuk, G.I.*: Oruzsije vojennaja organizacija i vojennoje iszkusstvo kazahov v XVIII-XIX vekah. V knyige: Voproszi vojennoj isztorii Rosszii (XVIII-pervaja polovina XIX veka). M. 1969;

Sztanyiszlavszkaja, A.M.: Polityicseszskaja gyejatyelnoszty F.F. Usakova v Grecii, 1798-1800. M. 1983; *Szuvorov, A.V.*: Nauka pobezsdaty. M. 1980; *Zolotarjev, V.A.* - *Mezsevicz, V.A.* - *Szkorodumov, D.J.*: Vo szlavu otyecsesztva Rosszijszkovo (Vojennaja isztorija Rosszii vo vtoroj polovinye XVIII veka) M. 1983; *Zsizin, P.A.*: M.I. Kutuzov, M. 1978.

Közgazgatás

Klokman, Ju.R.: Ucserezgyenyija gorodov v Jaroszlavlvszkaj gubernyii po oblasztnoj reforme 1775 goda. V knyige: Problemi obszsesztvenno-polityicseszkoj isztorii Rosszii i szlavjanszkih sztran. M. 1968; *Zseludkov, V.P.*: Vvegyenyije gubernszkoj reformi 1775 goda. Ucszonije zapiszki Leningradszkovo gosz.ped. insztituta imenyi A.U. Gercena. t. 229. L. 1962.

IV. Művelődés

A kultúra fogalma, kulturális élet

Iszajevics, Ja.D.: Ukrainszkaja kultura XVIII veka. Isztorija SzSzSzR. 1980/5. 85-98; *Krasznobajev, B.I.*: Ocserki isztoni russzkoj kulturi XVIII veka. M. 1972; *Krasznobajev, B.I.*: Osznovnije cserti novoj russzkoj kulturi. Voproszi isztorii. 1976/9; *Lotman, Ju.M.* - *Uszpenszkij, B.O.*: O szemiotycieszskom mehanyizme kulturi. Tartu. 1971; *Lotman, Ju.M.*: Sztatyi po tipologii kulturi. Tartu. 1973; *Markarjan, E.Sz.*: Ocserki teorii kulturi. Jerevan. 1969; *Mezsgyev, V.M.*: O ponjatyii „kultura”. M. 1969; *Mironov, B.N.*: Gramotnoszty v Rosszii 1797-1917 godov. Isztorija SzSzSzR. 1985/4. 137-153; *Ocserki russzkoj kulturi XVIII veka.* Glavnij redaktor: *Ribakov, B.A.* Red: *Alekszandrov, V.A.* - *Beljavszkij, M.T.* - *Vdovina, L.N.* - *Gorszki, A.D.* - *Dmitrijev,*

Sz.Sz. - Jepifanov, P.P. - Kosman, L.V. - Krasznobajev, B.I. - Leontyev, A.K. - Szarabjanov, A.K. - Fedoszov, I.A. - Sulgin, V.Sz. M.MGU. 1985.; Poznanszkij, V.V.: Ocserk formirovanija russzkoj nacionalnoj kulturi. M. 1975; Predtyecsenszkij, A.V.: Osznovnije voproszi isztorii russzkoj kulturi XVIII-XIX vekov. Gorkovszkij gosz. unyiverszitet. Gorkij. 1963.

Felvilágosodás

Beljavszkij, M.T.: Zarosgyenyije proszvetyityelsztva v Rosszii. (K isztorii russzkoj obszesztvennoj miszli XVIII veka). Naucsniye dokladi Visszej skoli. (Isztoricaeszkiye nauki). 1958/3. 27-46; *Gordon, L.Sz.*: Nyekotorije itogi izucsenyija zaprescsnonnoj lityeraturi epohi Proszvescsenyija. M. 1960; *Kamenszkij, Z.A.*: Filozsofszkije russzkovo Proszvescsenyija. M. 1971; *Kogan, Ju.A.*: Proszvetyityel XVIII veka. Ja.P. Kozelszkij. M. 1958; *Kuljabkoc J.Sz. - Szokolova, N.V.*: Barszovucsenyik Lomonoszova. V knyige: Lomonoszov. Szbornyik sztatyej i matyerialov, t. VI. M.-L. 1965. 207-216; *Kuzmin, A.G.*: Russzkoje proszvetyityelsztvo XVIII veka. Voproszi isztorii. 1978/1. 106-126; *Lotman, Ju.V.*: Putyi razvityija proszvetyityelszkoj prozi XVIII veka. V knyige: Problemi russzkovo Proszvescsenyija v lityerature XVIII veka. M.-L. 1961; *Morjakov, V.I.*: Izucsenyije russzkovo proszvetyityelsztva XVIII-nacsala XIX veka v szovetszkoj isztoriografii. Isztorija SzSzSzR. 1986/2. 42-55; *Rabinovics, V.I.*: Revoljucionnij proszvetyityel F.V. Karzsavin. M. 1966; *Rév, Mária*: Szhodsztvo i razlicsija v razvityii igyej proszvescsenyija v Rosszii i Vengrii vtoroj polovini XVIII veka. V knyige: Russzkaja lityeratura XVIII veka i jejo mezsdunarodnije szvjazi. L. 1975. 70-75; *Szerman, I.Z.*: Tregyiakovszkij i proszvetyityelsztvo, Szbornyik „XVIII vek.” t. 5. M.-L. 1962. 205-222.

Társadalmi eszmék

Bak, I.Sz.: Antifeodalnije ekonomicseszkiye ucsenyija v Rosszii vtoroj polovini XVIII veka. M. 1958; *Bernadszkij, V.N.*: Ocserki po isztorii klasszovoj borbi i obszesztvenno-polityicseszkoj miszli v tretyej csetvertyi XVIII veka. Ucsonije zapiszki Leningradszkovo gosz. ped. insztituta imenyi A.I. Gercena. t. 229. L. 1962; *Bolebru, A.G.*: Peredovaja obszesztvenno - polityicsesz-kaja miszl vtoroj polovini XVIII veka i carizm. Dnyepropetrovskz. 1979; *Dergacsev, I.Z.*: Iz isztorii russzkoj obszesztvennoj miszli v Rosszii. Szaratov. 1968; *Fedoszov, I.A.*: Iz isztorii russzkoj obszesztvennoj miszli XVIII. sztoletyija. (M.M. Scserbatov). Izdanyije MGU. M. 1967; *Galín, G.A.*: Pervenci szvobodi. (A.N. Ragyiscsev). M. 1971; *Gracianszkij, P.Sz.*: Polityicsesz-kaja i pravovaja miszl v Rosszii vtoroj polovini XVIII veka. M. 1984; K isztorii ekonomiki, klasszovoj borbi, kulturi i obszesztvennoj miszli v Rosszii konca XVIII-XIX sztoletyij. (Red.: Pugacsov, V.V.). Ucsonije zapiszki Gorkovszkovo gosz. unyiverszityeta. Szerija isztoriko-filogicsesz-kaja, vipuszk 58. Gorkij. 1963; *Karjakin, Ju.F. - Plimak, J.G.*: Zapretnaja miszl obretajet szvobodu. M. 1966; *Kogan, Ju.A.*: Ocserki po isztorii russzkoj ateiszticeszkoj miszli XVIII veka. M. 1962; *Kogan, L.A.*: Kreposztnije volnodumci. M. 1966; *Kogan, L.A.*: Narodnoje miroponyimanije kak szosztavnaja csaszty isztorii obszesztvennoj miszli. Voproszi filozsofii. 1963/2; *Klibanov, A.L.*: Narodnaja szocialnaja utopija v Rosszii. M. 1977; *Kurmaceva, M.D.*: Kreposztnaja intelligencija v Rosszii. (Vtoraja polovina XVIII-nacsalo XIX veka). 1983; *Kurmaceva, M.D.*: Kreposztnaja intelligencija v Rosszii v XVIII veke. Voproszi isztorii. 1979/I. 82-95; *Mavrogjin, V.V.*: Klasszovaja borba i obszesztvenno polityicsesz-kaja miszl v Rosszii XVIII veka. L. 1964; Ocserki isztorii russzkoj eticseszkoj miszli. (Red.: Peunova, M.N.-Celikova, O.P. - Skorinov, V.P.). M. 1976; *Poznanszkij, V.*: Talanti v nyevole. M. 1962; *Pugacsov, V.V.*: A.N. Ragyiscsev. (Evoljucija obszesztvenno-polityicseszkih vzgljadov). Gorkij. 1960; *Scsipanov, I.Ja.*: Filozsofija russzkovo proszvescsenyija. (Vtoraja polovina XVIII veka). M. 1971; *Strange, M.M.*: Demokra-ticsesz-kaja intelligencija v Rosszii v XVIII veke. M. 1965; *Zaharova, L.F.*: Polozsenyije kresztjan

i obszcesztvenno-polityicseskaja miszl v Rosszii XVIII veka. M. 1969; *Zapadov, V.A.*: K isztorii „volnih” tipografij v Rosszii XVIII veka. L. 1970;

Irodalom

Babkin, D.Sz.: A.N. Ragyiscsev. M. 1966; *Berkov, P.N.*: Isztorija russzkoj komegyii. 1977; *Berkov, P.N.*: Isztorija russzkoj zsurnalisztyiki XVIII veka. M.-L. 1958; *Berkov, P.N.*: Nyekotorije szpornije voproszi szovromennovo izucsenyija zsziznyi i tvorcseztva A.N. Ragyiscseva. Szbornyik „XVIII vek”. t. 4. M.-L. 1959. 172-206; *Berkov, P.N.*: Problemi russzokvo proszveacsenyija v lityerature XVIII veka. M.-L. 1961; *Berkov, P.N.*: Zszizny i tvorcseztvo N.M. Karamzina. V knyige: Karamzin, N.M.: Izbrannije szocsinyenyija. M.-L. 1964; *Blagoj, D.D.*: Isztorija russzkoj lityeraturi XVIII veka. 4. izdanyije. M. 1960; *Blagoj, D.D.*: V.V. Kapnyiszt. V knyige: Russzkiye dramaturgi XVIII veka. t. I. M.-L. 1959; *Bruhanszkij, A.N.*: Muravjov i „ljogkoje sztyihotvorsztvo”. Szbornyik „XVIII vek”. t. 4. M.-L. 1959. 157-172; *Bukcsin, Sz.*: Szugebnoje gyelo Gyenyisza Fonvizina. Voproszi lityeraturi 1979/2. 203-211; *Csajkovszkaja, O.*: „I v proze glasz szlisen szolovjin”. (Zametki o dokumentalnoj lityerature XVIII veka). Voproszi lityeraturi. 1980/II. 196-214; *Dobroľubov, N.A.*: Russzskaja szatyira v vek Jekatyerini. Szobranyije szocsinyenyij. t. 5. M.-L. 1962; *Fjodorov, V.I.*: Lityeraturnije napravlenyija v russzkoj lityerature XVIII veka. M. 1979; *D.I. Fonvizin*: Szobranyije szocsinyenyij. (Vsztupityelnaja sztatyja: Makogonenko, G.P./ t. I-2. M.-L. 1959; Fonvizin v russzkoj kritike. (Red.: P.J. Samesz.). M. 1958; *Grunov, V.I.*: Sztanovlenyije realizma v russzkoj lityerature XVIII-nacsala XIX veka. Volgograd. 1976; *Gorskovics, Z.I.*: A.D. Kantjimir. Szbornyik „XVIII vek”. t. 5. M.-L. 1962; *Gukovszkij, G.A.*: Tregyakovszkij kak teoretyik lityeraturi. Szbornyik „XVIII vek”. t. 6. M.-L. 1964; *Izakovics, I.V.*: „Brigadir” i „Nedoroszl” D.I.Fonvizina. L. 1979; Isztorija russzkoj lityeraturi v trjoh tomah. t. I. M.-L. 1958; Isztorija russzkoj lityeraturi XVIII veka. Bibliograficseskij ukazatyel. L. 1978; *Kandel - Fedjusina - Benina*: Russzskaja hudozsesztvonnaja lityeraturavegyenyije. Ukazatyel’ szpravocno-bibliograficseszkij poszobij sz konca XVIII veka po 1974 god. M. 1976; *Kapnyiszt, V.V.*: Szobranyije szocsinyenyij. (Vsztup. sztatyja: Babkin, D.Sz.). t. I-2. M.-L. 1960; *Kapnyiszt, V.V.*: Szocsinyenyija. (Vsztupityelnaja sztatyja: Berkov, P.N.). M. 1959; *Karamzin, N.M.*: Izbrannije proizvegyenyija. (Szosztavil: Muravljov, Vlagyimir). M. 1966; *Karamzin, N.M.*: Izbrannije proizvegyenyija. t. I-2. (Vsztup. sztatyja: Berkov, P.N. - Makogonenko, G.P.). M. 1964; *Kiszjagina, L.G.*: K voproszu o razvityii szocialno-polityicseszkij vzgljadov N.M. Karamzina v 90-h godah XVIII sztoletyija. Vesztnyik MGU, szerija isztoricseszkaja. 1968. No.-5; *Kresztova, A.V.*: Otrazsenyije formirovanyija nacii v russzkoj lityerature XVIII veka. V knyige: Voproszi formirovanyija russzkoj narodnosztyi i nacii. M.-L. 1958; *Krlov, I.A.*: Problemi tvorcseztva. (Red.: Szerman, I.Z.). L. 1975; *Kulakova, L.I.*: Esztetyicseszkije vzgljadi Karamzina. V knyige: Ocserki isztorii russzkoj esztetyicseszkij miszli XVIII veka. M. 1968; *Kulakova, L.I.*: D.I. Fonvizin. M.-L. 1966; *Kulecsov, V.I.*: Isztorija russzkoj kritiki XVIII-XIX vekov. M. 1978; *Lotman, Ju.M.*: Evoljucija mirovozzrenyija Karamzina (1789-1803). Ucsonije zapiszki Tartuszkovo unyiverszityeta. Tartu. 1957; *Macaj, A.I.*: „Jabeda” Kapnyiszta. M. 1958; *Majkov, V.I.*: Izbrannije proizvegyenyija. (Vsztup. sztatyja: Zapadov, A.V.). M.-L. 1966; *Makogonenko, G.P.*: D.I. Fonvizin, 1745-1792. V knyige: Russzskije dramaturgi XVIII veka. t. I. M.-L. 1959; *Makogonenko, G.P.*: Gyenyisz Fonvizin. Tvorcseszkij puty. M.-L. 1961; *Makogonenko, G.P.*: Ot Fonvizina do Puskina. M. 1969; *Makogonenko, G.P.*: Russzkoje proszveacsenyije i lityeraturnije napravlenyija XVIII veka. Russzskaja lityeratura. 1959/4; *Markov, V.M.*: Ocserki po isztorii russzkovo jazika i lityeraturi. Kazany. 1967; *Modzalevszkij, L.B.*: Lityeraturnaja polemika Lomonoszova i Tregyakovszkovo v „Jezsemeszjacs-nih szocsinyenyijah” 1755 goda. Szbornyik „XVIII vek”. t. 4. M.-L. 1959. 45-66; *Morjakov, V.I.*: Iz isztorii evoljucii obszcesztvenno-polityicseszkij vzgljadov proszvetyityelej XVIII veka. Rejnall i Ragyiscsev. M. 1981; *Moszkvicsseva, G.V.*: Russzkij klasszicizm. M. 1978; *N.I. Novikov+* i jevo szovremennyiki. Izbrannije szocsinyenyija. (Red.: Szvetlov, L.B.). M. 1961; *Orlov, P.A.*: Russzkij szentimentalizm. M. 1977; *Orlov - Fjodorov*: Russzskaja lityeratura XVIII veka. M. 1972; *Pigarjev,*

K.V.: Russzkaja lityeratura i izobrazityelnoje iszkussztvo (XVIII-pervaja csetverty XIX veka). M. 1966; *Puhov, V.V.*: K isztorii izdanyija „Zsivopoiszca” N.I. Novikova. Ucsonije zapiszki Lenningradszkovo ped. insztituta. L. 1967; *Rasszadin, Sz.B.*: Fonvizin. M. 1980; Rol'i znacsenyije lityeraturi XVIII veka v isztorii russzkoj kulturi. (Red.: Lihacsov, D.Sz. - Makogonenko, G.P. - Szerman, I.Z.). M. 1966; Russzkaja lityeratura i folklor. (XI-XVIII veka). L. 1970; Russzkaja lityeratura v borbe sz religijej. (Red.: Sztjepanov, N.L.). M. 1963; Russzkaja lityeratura XVIII veka i jejo mezsduнародnije szvjazi. L. 1975; *Satalov, Sz.J.*: Vremja-metod-karakter. Obraz cseloveka v hudozszesztvennom mire russzkih klasszikov. M. 1976; *Szhar, I.V.*: Formirovanyije mirovozzrenyija A. Kantjemira. Szbornyik „XVIII vek”. t. 5. M.-L. 1962; *Storm, G.P.*: Potajonnij Ragyiscsev. M. 1968; *Szerman, I.Z.*: I.P. Bogdanovics - zsurnaliszt i krityik. Szbornyik „XVIII vek”. t. 4. M.-L. 1959; *Szerman, I.Z.*: Russzkij klasszicizm. L. 1973; *Szmarnov - Szokolszkij, N.P.*: Russzkije lityeraturnije almanahi i szbornyiki XVIII-XIX vekov. M. 1965; *Szperanszkij, M.N.*: Rukopisznije szbornyiki XVIII veka. M. 1963; *Sztanyko, A.I.*: Russzkaja periogyicseszka pecsaty XVIII veka. Rosztov na Donu. 1979; *Sztarcev, A.I.*: Bil li Karzsavin drugom Ragyiscseva. Voproszi lityeraturi. 1971/4; *Sztarcev, A.I.*: Ragyiscsev v godi „Putyesesztvija” M. 1960; *Sztjepanov, V.P.*: Csulkov i „folklornoje” napravlenyije v lityerature. V knyige: Russzkaja lityeratura i folklor (XI-XVIII veka). L. 1970; *Sztjepanov, N.L.*: I.A. Krilov. Zsizny i tvorcseztvo. 2. izdanyije. M. 1958; *Szvetlov, L.B.*: A.N. Ragyiscsev. M. 1958; Szvodnij katalog russzkoj knyigi XVIII veka, 1725k-1800. t. I-5. M. 1963-1967; *Tatarinova, L.J.*: Isztorija russzkoj lityeraturi i zsurnalisztjiki XVIII veka. M. 1975; *Tregyakovszkij, V.K.*: Izbrannije proizvegyenyija. 2. izdanyije. (Vsztupityelnaja sztatyja: Tyimofejev, L.I.). M.-L. 1963; *Zapadov, A.V.*: Gyerzsavin. M. 1958; *Zapadov, A.V.*: Kratkij ocserk isztorii russzkoj cenzuri 60-90-h godov XVIII veka. V knyige: Russzkaja lityeratura i obsacsesztvenno-polityicseszka borba XVII-XIX vekov. L. 1971. 94-135;

Színház

Ancsipolszkij, Z.Ja.: Ljugyi russzkovo teatra. M. 1983; *Kulikova, K.F.*: Kinzsál Melpomeni. (Rasszkaz o zsiznyi Fjodorova Volkova). M.-L. 1963; *Kuzmina, V.D.*: Russzkij gyemokratyicsesz-kij teatr XVIII veka. M. 1958; *Krjzsimszkaja, M.A.*: Iz isztorii russzkoj teatralnoj krityiki konca XVIII-nacsala XIX veka. M. 1959; *Lenszkaja, L.A.*: Tyeatralnaja skola Seremetyevih vo vtoroj polovinye XVIII veka. Vesztnyik MGU. 1980/3. 46-56; *Vszevolodszkij - Gerngross, V.N.*: Russzkij teatr vtoroj polovini XVIII veka. M. 1960.

Zene

Aszejev, B.N.: Muzikalnij teatr v Rosszii ot isztokov do Glinki. M.-L. 1959; *Gozenpud, A.A.*: Muzikalnij tyeatr v Rosszii do Glinki. L. 1959; *Keldis, Ju.V.*: Russzkaja muzika XVIII veka. 2. izd. M. 1965; *Levaseva, O.J.*: Pesznyi Kozlovszkovo. V knyige: Russzko-polszkije muikalnije szvjazi. M. 1963;

Kézőművészet

Alekszejeva, T.V.: Borovikovszkij. M. 1960; *Alekszejeva, T.V.*: V.L. Borovikovszkij i russzkaja kultura na rubezse XVIII-XIX vekov. M. 1975; *Beleckij, P.A.*: Ukrainszkaja portrétnaja zsivopisz XVII-XVIII vekov. L. 1981; *Borovikovszkij, V.L.*: Albom. (Szosztavila: Zsarkova, I.M.). M. 1979; *Gavrilova, J.I.*: A.P. Loszenko. L. 1977; *Gersenzon-Csegodajeva, N.M.*: D.G. Levickij. M. 1964; *Gofman, I.*: I.P. Martosz. L. 1970; Grafika 18-20 vekov. Goszu darstvennij Russzkij Muzej. (Red.: Ribakova, L.P. - Serman, Sz.Sz.). M. 1958; *Grimm, G.G.*: Kvarengi. L. 1962; *Gyenyiszov, Ju.* -

Petrov, A.: Zodsij Rasztrelli. L. 1963; Isztorija russzkovo iszkussztva. (Red.: Rakova, M.M. - Rjazanceva, I.V.). t. 1. M. 1979; *Jevszina, N.A.*: Arhyityekturaja tyeorija v Rosszii XVIII veka. M. 1975; *Kaganovics, A.L.*: Anton Loszenko i russzkoje iszkussztvo szeregyni XVIII sztoletyija. M. 1963; *Kaganovics, A.L.*: „Mednij vszadnyik”. Isztorija szozdanyija monumenta. L. 1975; *Kovalenszkaja, N.N.*: Isztorija russzkovo iszkussztva XVIII veka. M. 1962; *Kovalenszkaja, N.N.*: Russzkij klassicizm. M. 1964; *Kurilceva, V.*: Ukrainszkaja zsvopisz XVIII-nacsala XX vekov. L. 1961; *Lapsina, N.P.*: F.Sz. Rokotov. M. 1959; *Lapsina, N.P.*: Russzkoje iszkussztvo XVIII veka. M. 1963; *Lazarova, O.P.*: Russzkij szkulptor Fedot Subin. M. 1965; *Liszovszkij, V.G.*: Akagyemija hudozsesztv. L. 1972; *Levinason, N.P.*: Masztyera -hudozsnyiki Moszkvi XVIII veka. M. 1961; *Livsic, N. - Zernov, B. - Voronyihina, L.*: Iszkussztvo XVIII veka. M. 1966; Ljugyi russzkovo iszkussztva. Szbornij sztatyej. Gorkij. 1960; *Logvin, G.N.*: Ukrainszkoje iszkussztvo (X-XVIII veka). M. 1963; *Luzaeckaja, A.N.*: Tyeohnyika maszljano zsvopiszi russzkij maszterov sz XVIII po nacsalo XX veka. M. 1965; Medaljornoje iszkussztvo v Rosszii 18 veka. (Szozstavitel: Szpasszkij, I.G.). L. 1962; *Mihajlova, K.V.*: V.L. Borovikovszkij. L. 1968; *Moleva, N.M.*: Levickij. M. 1980; *Petrov, V.N.*: Konnaja sztatuja Petra I i raboti Rasztrelli. L. 1972; *Petrov, V.N.*: M.I. Kozlovskij. M. 1977; *Pozmanszkij, V.V.*: Arhangelzskoje. M. 1966; *Pronyina, I.A.*: Dekoratyivnoje iszkussztvo v Akagyemii hudozsesztv. M. 1982; *Rogacsevszkij, V.*: F.G. Gorgyejev (1744-1810). M.-L. 1960; Russzkaja isztoricseszka zsvopisz. (Red.: Lebegyev, A.K.). M. 1962; Russzkij portret XVIII-XIX vekov iz szobranij muzejev RSZFSZR. (Red.: Jamcsikov, Sz.V.). M. 1980; Russzkij riszunok XVIII veka. (Vsztup. sztatyja: Gavrilov, J.I.). M. 1982; Russzkoje iszkussztvo barokko. (Red.: Alekszejeva, T.V.). M. 1974; Russzkoje iszkussztvo XVIII veka. Matyeriali i isszedovanyinyija. (Red.: Alekszejeva, T.V.). M. 1979; Russzkoje izobrazityelnoje iszkussztvo XVIII veka. (Red.: Nyekraszova, J.). M. 1966; *Szaharova, A.*: A.P. Antropov (1716-1795). M. 1974; *Szarabjanov, D.V.*: Isztorija russzkovo i szovetszkovo iszkussztva. izd. 2. M. 1966; *Szelinova, T.A.*: I.P. Argunov (1729-1802). M. 1973; *Szmirnov, G.V.*: D.G. Levickij. L. 1968; *Szmyegirjev, V.L.*: Znamenitij zodsij V.I. Bazsenov. izd. 2. M. 1962; *Szucskov, Sz.V.*: F.Sz. Rokotov. L. 1976; *Vasziljenko, V.M.*: Russzkaja rezba i roszpisz po gyerevu XVIII-XX vekov. M. 1960; *Verecsagina, A.G.*: Hudozsnyik, vremja, isztorija. (XVIII-nacsalo XX vekov). L. 1973; *Voronyina, N.M.*: Levickij. M. 1968; *Voronyina, N.M.*: Russzkoje iszkussztvo XVIII veka. M. 1962; Zamecslnije polotna. Knyiga dlja izucsenyija po isztorii russzkij zsvopiszi XVIII-nacsala XX vekov. (Red.: Varsavszkij, Sz.P.). L. 1966; *Zanova, Z.T.*: G.I. Ugrjumov (1764-18239). M. 1966; *Zotov, A.I.* - Szopocinszkij, D.I.: Russzkoje iszkussztvo. M. 1963.

Tudomány

Akagyemija nauk SzSzsZR. Perszonalnij szozstav, 1725-1917. t. 1. M. 1974; *Antosko, Ja.F.*: Isztorija geografii. izd. 5. M. 1974; *Bogoljubov, A.N.*: Rossziszskaja nauka XVIII veka. Voproszi isztorii. 1980/4. 82-95; *Fel, Sz.Ja.*: Kartografija Rosszii XVIII veka. M. 1960; *Figurovskij, N.A.*: Ocserk obscej isztorii himii. M. 1969; *Grekov, V.I.*: Ocserki iz isztorii russzkij geograficseszkih isszl edovanyijah v 1725-1765 godah. M. 1960; *Knyazev, G.A. - Kolcov, A.V.*: Kratkij ocserk isztorii Akagyemii nauk SzSzsZR. izd. 2. M. 1957; *Komkov, G.D. - Levsin, B.V. - Szemjonov, L.K.*: Akagyemija nauk SzSzsZR. t. 1. 1724-1917. M. 1977; *Krasznobajev, B.I.*: Glava dvuh akagyemij. (J.R.Daskova, 1743-1810). Voproszi isztorii. 1971/12; *Kuljabko, J.Sz.*: Zamecslatelnije pitomci Akagyemicseszko unyiversztyeta. L. 1977; *Lebegyev, M.D.*: Ocserki po isztorii geografii v Rosszii XVIII veka (1725-1800). M. 1964; *Lukina, T.A.*: I.I. lepjohin. M.-L. 1965; *Puskarjov, A.P.*: Akagyemija nauk i russzkaja kultura XVIII veka. Voproszi isztorii. 1974/5. 28-38; Rayvityije fiziki v Rosszii. t. 1. Ot nacsala XVIII veka do Velikoj Oktjabrszkij szocialiszticseszkoj revolucii. (Red.: Predvogyityelev, A.Sz. - Szpasszkij, B.I. - Konokov, A.F.). M. 1970; *Snejberg, Ja.A.*: U isztokov elektrotjechnyiki. Zszizny i gyejatyelnoszty russzkovo elektrotjechnyika, akagyemika V.V. Petrova. M. 1963; *Szokolovszkaja, Z.K.*: 200 naucsnihi biograjf. M. 1975; *Utkina, N.F.*: Vzaimootno-

senyije matematiki i jesztyesztvennih nauk v Rosszii v XVIII veke. Voproszi filozofii. 1964/8; *Zabludovszkij, P.J.*: Isztorija otyecsesztvennoj megycicini. M. 1960.

M.V. Lomonoszov és a Moszkvai Egyetem

Azarenko, J.K.: Mirovozzrenyije M.V. Lomonoszova. Minszk. 1959; *Beljavszkij, M.T.*: M.V. Lomonoszov - nas pervij unyiverszityet. M. 1961; *Beljavszkij, M.T.*: Nas pervij, nas rosszizszkij. M. 1970; *Berkov, P.N.*: Lityeraturnoje tvorcsesztvo M.V. Lomonoszova. M.-L. 1962; *Csenakal, V.L.*: Euler i Lomonoszov. V knyige: Leonard Euler. M. 1958; *Kapica, P.L.*: Lomonoszov i mirovaja nauka. V knyige: Zsizny dlja nauki. M. 1965; *Kukuskin, Ju.Sz. - Selesztov, D.K.*: Moszkovszkomu unyiverszityetu 225 let. Voproszi isztorii. 1980/1. 21-32; *Liszcov, V.P.*: Lomonoszov - rodanacsalnyik russzkovo proszvetyityelsztva. Voronyezs. 1961; *Liszcov, V.P.*: M.V. Lomonoszov v russzkoi isztoriografii 1750-1850. godov. Voronyezs. 1983; Lomonoszovszkij szbornyik. Arhangelszk, 1983; *Lomonoszov, M.V.*: Izbrannije proizvegyenyija. 2. izdanyije. (Vsztupityelnaja sztatyja: *Morozov, A.A.*). M.-L. 1965; M.V. Lomonoszov v vozpominanyijah i harakterisztikah szovremennyikov. (Red.: Pavlova, G.J.). M.-L. 1962; *Morozov, A.A.*: Lityeraturnoje tvorcsesztvo M.V. Lomonoszova. M.-L. 1961; *Morozov, A.A.*: M.V. Lomonoszov, 1711-1765. L. 1965; *Parkadze, V.*: M.V. Lomonoszov. Tbiliszi. 1961; *Szaharov, A.M.*: Lomonoszov - isztorik v ocenke russzkoi isztoriografii. Vesztnyik MGU. sz'erija isztoricseszskaja, 1961. No.-5; *Szicsev - Mihajlov, M.V.*: Iz isztorii russzkoi skoli i pedagogiki XVIII veka. M. 1960; *Zapadov, A.V.*: Otyecrusszkoi poezii (M.V. Lomonoszov). M. 1961.

Történettudomány

Asztahov, V.I.: Kursz lekcij po russzkoi isztoriografii. Harkov 1959; *Belkovec, L.P.*: K voproszu ob ocenke isztoriograficseszkih vzgljadov G.F. Millera. Isztorija SzSzSzR. 1985/4. 154-166; *Bolruh, A.G.*: Russzkaja isztoriografija vtoroi polovini XVIII veka i carizm. V knyige: Nyekotorige problemi otyecsesztvennoj isztoriografii i isztocsnnyikovegyenyija. Dnyepropetrovsk. 1978. 65-76; *Cserepnyn, L.V.*: Otyecsesztvennije isztoriki XVIII-XX vekov. M. 1984; *Marscenko, M.I.*: Ukrainszkaja isztoriografija (do szeregyini XIX veka). Kijev. 1959; *Mirzojev, V.G.*: Isztoriografija Szibiri (XVIII vek). Kemerovszk. 1963; *Pestics, Sz.L.*: Russzkaja isztoriografija XVIII veka. L. 1961; *Pojakova, V.M.*: V.V. Kresztynyin i jevo obszesztvenno - polityicseszskaja gyejatyelnosztj. L. 1962; *Pojakova, V.M.*: V.V. Kresztynyin i obszesztvennaja borba v Arhangelszkom poszagyie v 60-90-h godah XVIII veka. Isztorija SzSzSzR. 1958/2. 78-102; *Szaharov, A.M.*: Isztoriografija isztorii SzSzSzR. Dosztovetszkij period. M. 1978; *Szaharov, A.M.*: Lomonoszov isztorik v ocenke russzkoi isztoriografii. Vesztnyik MGU. sz'erija „isztorija”, 1961. No.5; *Valk, Sz.N.*: Avguszt Ljudvig Slec'er i V.N. Tatyiscsev. Szbornyik „XVIII vek”. t. M.-L. 1959. 191-199; *Valk, Sz.N.*: I.N. Boltyin i jevo rabota nad „Russzkoi Pravdoj”. M.-L. 1958; *Valk, Sz.N.*: Tatyiscsev i nacsalo novoi russzkoi isztoricseszskoi lityeraturi. V knyige Makogonenko, G.P.: Rol'i znacsnyije russzkoi lityeraturi XVIII veka. M.-L. 1966. 67-73; *Zadera, A.G.*: Voproszi isztorii kresztjansztva v rabotah russzkih isztorikov vtoroi polovini XVIII veka (M.M. Scserbatov, I.N. Boltyin, A.N. Ragyiscsev). Ucs'onije zapiszki Rosztovszko - na Donu gosz. unyiverszityeta. t. 1. vipuszk 3. 1958.

Technika

Technika Alekszandr, I.: Hudozsnnyik mehanyicseszkih gyel (I.P. Kulibin). M. 1972; *Bogoljubov, A.N.*: Isztorija mehanyiki masin. Kijev. 1964; *Bogoljubov, A.N.*: Praktyika mehanyiki i

mehanyika praktikov. (Iz isztorii nauki i tyehnyiki XVIII veka). M. 1976; *Danyilevskij, V.V.*: Nartov. M. 1960; Iz isztorii jesztyesztoznanyija i tyehnyiki Pribaltiki. (Red.: Szlavenasz, P.). Vilniusz. 1980; Isztorija tyehnyiki. Red.: Danyilevskij, V.V. M. 1962; Isztorija tyehnyiki. Red.: Suhargyin, Sz.V. 1967; *Koscsin, N.I.*: Kulibin (1735-1818). M. 1972; *Kozlov, A.G.*: Tvorci tyehnyiki na Urale. Szverdlovskz. 1981; *Malevinszkij, Ju.N.*: Dorozse vszjakovo zolota (Kulibin). M. 1980; *Raszkín, N.M.*: I.P. Kulibin. M.-L. 1962; Tyehnyika v jeho isztoricseszkom razvityii. Red.: Suhargyin, Sz.V. - Kuzmin, A.A. - Sztoosztokova, N.N. M. 1979; *Virginszkij, V.Sz.*: Tvorci novoj tyehnyiki v kreposztnoj Rosszii. (XVIII-pervaja polovina XIX veka). izd. 2. M. 1962; *Zagorsztkij, F.N.*: A.K. Nartov (1693-1756). L. 1969.

Földrajzi felfedezések

Alekszejev, A.I.: Hozsgyenyije ot Bajkala do Amura. M. 1976; *Alekszejev, A.I.*: Szugyba Russzkoj Ameriki. Magadan. 1975; *Antosko, Ja.F.*: Isztorija geograficseszko izucsenyija Zemli. (Razvityije geograficseszkih znanyij v XVIII veke). M. 1965; *Antosko, Ja.F.* - *Szolotjov, A.I.*: Isztorija geograficseszko izucsenyija Zemli. M. 1962; *Belov, M.I.*: Podvig Szemjona Gyezsnjone. M. 1973; *Bery, L.Sz.*: Isztorija russzkih geograficseszkih otkrityij. M. 1962; *Csukovszkij, N.K.*: Bering. M. 1961; *Danyilozon, A.B.* - *Makrusin, V.A.*: Zov dalnyih morej. M. 1979; *Fradkin, N.G.*: Sz.P. Kraseninnyikov. izd. 3. M. 1974; *Gemp, K.P.*: Vidajucsijszja pamjatnyik isztorii pomorszkovo moreplavanyija XVIII sztoletyija. L. 1890; *Glusankov, I.V.*: Szekretnaja ekszpegyicija. (Ekszpegyicija Krenyicina-Levasova). Magadan. 1972; *Glusankov, I.V.*: Szekretnaja ekszpegyicija 1768-1769 godov. (K isztorii otkrityija Aleutzskih osztrovov szpecalnoj russzkoj ekszpegyicijej). Nauka i zszizny. 1971; *Grekov, V.I.*: Ocserki iz isztorii russzkih geograficseszkih isszledovanyijah v 1725-1765 godah. M. 1960; *Gvozgyeckij, N.A.*: Geograficseszkiye otkrityija v SzSzSZR. M. 1978; *Gyivin, V.A.*: Russzkiye moreplavanyija k beregam Ameriki poszle Beringa i Csirikova. V knyige: Ot Aljaszki do Agnyennoj zemli. M. 1967; *Gyivin, V.A.*: Russzkiye moreplavanyija na Tyihom okeanye v XVIII veke. M. 1971; Isztorija otkrityija i isszledovanyija Szovetszkoi Azii. (Red.: Azantyjan, A.A. - Belov, M.I. - Gvozgyeckij, N.A.). 1969; *Kondratov, A.M.*: Bila zemlja Beringija. Magadan. 1981; *Lebegjev, D.M.*: Ocserki po isztorii geografii v Rosszii XVIII veka (1725-1800). M. 1957; *Lebegjev, D.I.* - *Jeszakov, V.A.*: Russzkiye geograficseszkiye otkrityija i isszledovanyija sz drevnyejszih vremjom do 1917 goda. M. 1971; *Magidovics, J.P.*: Ocserki po isztorii geograficseszkih otkrityij. M. 1967; *Malov, V.I.*: Zatyerjannije ekszpegyicii. M. 1980; *Markov, Sz.*: Vecsnije szledi. (Ocserki o russzkih putyeszestvennyikah XVIII-XIX vekov). Nauka i zszizny. 1972/1. 56-63; *Okladnyikov, A.P.*: Otkrityije Szibiri. M. 1981; *Paszeczkij, V.M.*: Arktyicseszkiye putyeszestvija rosszijan. M. 1974; *Paszeczkij, V.M.*: Pervootkrivatjeli Novoj Zemli. M. 1980; *Paszeczkij, V.M.*: Putyjami pervoprohodcev. (Iz isztorii ucsasztyija russzkih morjakov v isszledovanyii Szibiri i Dalnyevo Vosztoka. Morszkoi szbornyik. 1981/10; *Paszeczkij, V.M.*: Vitusz Bering. M. 1958; *Polevoj, B.*: Grigorij Selihov. - „Kolumb russzki”. Magadan. 1960; Sztransztovanyija rosszizszkovo kupca Grigorija Selihova iz Ohotszka po Vosztocsnomu okeanu k amerikanszkim beregam. (Red.: Polevoj, B.P.). Habarovszk. 1971; *Tomalin, A.N.*: Kak ljugyi otkrivali szvoju Zemlju. L. 1981; *Tjinhomirov, G.Sz.*: Bibliograficseszki ocserk isztorii geografii v Rosszii XVIII veka. M. 1968; *Zemleprohodci.* Isztoricseszkiye povesztyi o vidajucsijszjah zemleprohodcah i moreplavatyeljah Dalnyevo Vosztoka XVII-XVIII vekov. (Vsztup. sztatyja: Krivcsenko, Sz.). Habarovszk. 1976.

Kulturális kapcsolatok

Alekszejev, M.P.: D. Didro i russzkiye piszatyeli jevo vremenyi. Szbornyik „XVIII vek”. t. 3. M.-L. 1958; *Alekszejev, M.P.*: Filologicseszkiye nabljугyenyija F.V. Karzsavina. V knyige: Romanzskaja filologija. L. 1961; *Beljavszkij, M.T.*: Francu'szkije proszvetjityeli i konkursz o szobsztennosztyi kreposztnih kresztjan v Rosszii (1766-1768). Vesztnyik MGU. szerija „isztorija”,

1960. No. 6, 26-51; *Bolhovityinov, N.N.*: B. Franklin i M.V. Lomonosov. Novaja i novejsaja isztorija. 1973/3; *Bolhovityinov, N.N.*: Sztanovlenyije naucsnih i kulturnih szvjazej mezsdu Amerikoj i Rosszijej. Isztorija SzSzsZR. 1965/5; *Braun, Arcsibald*: Sz.J. Gyesznyickij i I.A. Tretyakov v Glazgovszkom unyverszityete (1761-1767). Vesztnyik MGU. szjerija isztoriceszkaja, 1969. No.4; *Dvojcsenko - Markov, E.*: K isztori i russzko-amerikanszkih naucsnih szvjazej vtoroj polovini XVIII veka. Szovetszkoje szlavjanovegyenyije. 1966/2; Epoha proszvescsenyija. Iz isztorii mezadunarodnih russzkoj lityeraturi. L. 1967; *Gercsuk, Ju.Ja.*: Etnograficseskije nabljudyenyija russzkovo putyeeszhtvennyika F.V. Karzsavina v Amerike (konyec XVIII veka). Szovetszkaja etnografija. 1972/1; *Gordon, L.Sz.*: Francuzszkij dramaturg Deforsz (1746-1806) i jevo pjesza o vossztanyii russzkih kreposztnih. Szbornyik „XVIII vek”. t. 4. M.-L. 1959; *Karacuba, I.V.* - *Krasznobajev, B.I.*: Russzkije v Anglii v XVIII veke. Isztorija SzSzsZR. 1982/4; *Karacuba, I.V.*: Nyekotorije isztocsnyikovedcseskije aszpekti izucsenyija zapiszok anglijszkih putyeeszhtvennyikov po Rosszii. Isztorija SzSzsZR. 1985/4. 116-136; *Levin, Ju.D.*: Anglijszkaja proszvetyityelszkaja zsurnalisztyika v russzkoj lityerature XVIII veka. V knyige: Epoha Proszvescsenyija. (Red.: Alekszejev, M.P.). L. 1967. 3-80.

Összeállította: V. Molnár László